

KLASA: 602-04/16-04/0072

URBROJ: 355-06-02-17-0011

Zagreb, 29. prosinca 2017. godine

AKREDITACIJSKA PREPORUKA
Agencije za znanost i visoko obrazovanje
u postupku reakreditacije dijela djelatnosti
Fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu
Sveučilišta u Rijeci

1. Uvod

U postupku reakreditacije poslijediplomskih sveučilišnih studija, koja je temeljem plana Agencije za znanost i visoko obrazovanje (u dalnjem tekstu: Agencija), provedena u godini 2017., vrednovan je dio djelatnosti Fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci koji se odnosi na izvođenje studijskog programa poslijediplomskog sveučilišnog studija *Menadžment održivog razvoja* na Fakultetu za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci.

Stručno povjerenstvo imenovano od strane Akreditacijskog savjeta Agencije obavilo je posjet visokom učilištu dana 8. svibnja 2017. godine, a njihov se rad temeljio na samoanalizi koju je za navedeni studijski program izradilo visoko učilište, Zakonu o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju („Narodne novine“, broj 45/09), Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju („Narodne novine“, broj 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 2/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15) (dalje u tekstu zajednički: Zakoni), Pravilniku o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učilišta („Narodne novine“, broj 24/10), Pravilniku o uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje znanstvene djelatnosti, uvjetima za reakreditaciju znanstvenih organizacija i sadržaju dopusnice („Narodne novine“, broj 83/10) (dalje u tekstu zajednički: Pravilnici) te na temelju dokumenta „Načela i kriteriji reakreditacije poslijediplomskih sveučilišnih studija u Republici Hrvatskoj“.

Nakon obavljenog vrednovanja, stručno povjerenstvo je donijelo završno izvješće na koje je svoje očitovanje dalo vrednovano visoko učilište. **Izvješće predstavlja sastavni dio ove akreditacijske preporuke.**

Uzimajući u obzir završno izvješće stručnog povjerenstva koje sadrži podatke o ispunjenosti uvjeta koje visoko učilište treba ispunjavati u ovom postupku reakreditacije sukladno gore navedenim dokumentima, ocjenu kvalitete te preporuke za poboljšanje kao i očitovanje vrednovanog visokog učilišta i izvješće o zadovoljavanju kvantitativnih kriterija dobivenih iz informacijskog sustava kojeg koristi Agencija (Mozvag), Akreditacijski savjet je na 91. sjednici, održanoj dana 19. prosinca 2017. godine, raspravljaо o dijelu djelatnosti vrednovanog visokog učilišta koji se odnosi na izvođenje studijskog programa poslijediplomskog sveučilišnog studija *Menadžment održivog razvoja* na Fakultetu za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci te donio stručno mišljenje.

2. Kvantitativni uvjeti propisani Zakonima i Pravilnicima

Vezano uz kvantitativne uvjete propisane Zakonom i Pravilnicima, stručno povjerenstvo je, analizom podataka koje je dostavilo visoko učilište, utvrdilo da Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci ne ispunjava kvantitativni uvjet iz članka 83. stavka 12. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju („Narodne („Narodne Novine“, broj 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 2/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15) koji propisuje da je visoko učilište dužno doktorske disertacije trajno objaviti na javnoj internetskoj bazi Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Naime, stručno povjerenstvo je utvrdilo kako su objavljene nedavno obranjene disertacije te prepoznaje trud koji je uložen u navedene objave, ali bi isto trebalo objaviti i starije disertacije. Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci ispunjava sve ostale kvantitativne uvjete za dio djelatnosti vrednovanog visokog učilišta koji se odnosi na izvođenje studijskog programa poslijediplomskog sveučilišnog studija *Menadžment održivog razvoja* na Fakultetu za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci.

3. Dodatni/preporučeni uvjeti Akreditacijskog savjeta za izdavanje pozitivnog mišljenja

Osim provjere kvantitativnih uvjeta propisanih Zakonima i Pravilnicima, dokument „Načela i kriteriji reakreditacije poslijediplomskih sveučilišnih studija u Republici Hrvatskoj“ sadrži i dodatne, odnosno preporučene uvjete Akreditacijskog savjeta za izdavanje pozitivnog mišljenja s ciljem dodatnog pojašnjavanja ili nadopunjavanja zakonodavnog okvira te primjene međunarodno prihvaćenih standarda kvalitete.

Vezano uz navedene dodatne/preporučene uvjete Akreditacijskog savjeta, stručno povjerenstvo je, analizom podataka koje je dostavilo visoko učilište, utvrdilo da Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci djelomično ne ispunjava dodatan/preporučen uvjet koji propisuje kojim sve uvjetima moraju udovoljavati mentori navedenog studija (točka 5. dodatnih/preporučenih uvjeta Akreditacijskog savjeta). Osim navedenog, stručno povjerenstvo je, analizom podataka koje je dostavilo visoko učilište, utvrdilo da Fakultet ne ispunjava dodatan/preporučen uvjet koji traži da mentor u pravilu ne sudjeluje u povjerenstvu za ocjenu teme, ocjenu i obranu doktorskog rada (točka 7. dodatnih/preporučenih uvjeta Akreditacijskog savjeta). Također, stručno povjerenstvo je, analizom podataka koje je dostavilo visoko učilište, utvrdilo da Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci ne ispunjava dodatan/preporučen uvjet koji traži da programa doktorskog studija osigurava barem tri godine individualnog/samostalnog istraživačkog rada (paralelno, individualno, unutar ili izvan nastave), a pod samostalnim se istraživačkim radom podrazumijeva pisanje disertacije, pisanje radova, odlazak na međunarodne konferencije, terenski rad, nastava u svrhu istraživanja i dr. (točka 8. dodatnih/preporučenih uvjeta Akreditacijskog savjeta).

4. Ocjena kvalitete

Ocjena kvalitete donosi se na temelju uvjeta propisanih Zakonima i Pravilnicima odnosno prema kvalitativnim kriterijima koji su sadržani u dokumentu „Načela i kriteriji reakreditacije poslijediplomskih sveučilišnih studija u Republici Hrvatskoj“, a ocjenjuju se na sljedeći način: visoka razina kvalitete ili poboljšanja potrebna.

Ocjena kvalitete prema podkriterijima u postupku reakreditacije dijela djelatnosti Fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci koji se odnosi na izvođenje studijskog programa poslijediplomskog sveučilišnog studija *Menadžment održivog razvoja* na Fakultetu za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci sadržana je u izvješću stručnog povjerenstva i predstavlja sastavni dio ove akreditacijske preporuke.

5. Preporuke za poboljšanje

Stručno povjerenstvo kao glavne preporuke za poboljšanje, a koje se odnose na sve studijske programe iz polja ekonomije, navodi, između ostalog, da bi prijedlog doktorskog istraživanja trebao biti dio postupka prijave kandidata na doktorski studij te bi trebao biti dio postupka vrednovanja najboljih kandidata koji se upisuju na program. Također je istaknuto kako je potrebno uvesti veću transparentnost u dodjeljivanju sredstava za financiranje doktoranada, a opravdanje visine školarina za doktorski studij treba unaprijediti.

Vezano za ovaj studijski program, stručno povjerenstvo preporučuje Fakultetu uložiti više truda u objavljivanje radova u međunarodnim časopisima, pogotovo onim s većim faktorom odjeka. Vezano uz navedeno, Fakultet bi trebao uvesti veća očekivanja za znanstvene radove mentora objavljene u međunarodnim časopisima, pogotovo onima koji se objavljaju izvan regije. Također se preporučuje pokretanje više nacionalnih i međunarodnih znanstvenih projekata, a Fakultet bi trebao osigurati više mogućnosti za uključivanje studenata (redovitim i izvanrednim) u znanstvene projekte. (podkriteriji 1.1. i 1.3.). Stručno povjerenstvo nije saznalo na koji točno način Fakultet prati znanstvene, publikacijske i nastavne aktivnosti mentora i nastavnog osoblja. Stoga stručno povjerenstvo preporučuje da se uvede formalnije i transparentnije praćenje navedenih aktivnosti (podkriterij 1.5.). Stručno povjerenstvo nadalje smatra kako bi trebalo bi uložiti sredstva u suvremeniju infrastrukturu i odgovarajuće resurse za doktorande, pogotovo baze podataka i knjižnične resurse (podkriterij 1.6.).

Vezano uz finansijska sredstva, stručno povjerenstvo preporučuje Fakultetu uvesti puno transparentniji sustav za raspodjelu sredstava studentima (podkriterij 2.9.). Također, stručno povjerenstvo nije moglo procijeniti utvrđuju li se školarine na temelju stvarnih troškova studija jer nije imalo načina da utvrdi stvarni trošak studija. U Samoanalizi je navedena cijena školarina, ali nije jasno kako su one određene. Visina školarina je relativno visoka u usporedbi sa sličnim programima. Stručnom povjerenstvu je rečeno da studenti imaju „druge pogodnosti“ koje su u razgovoru povezane s relativno visokim školarinama. Međutim nije sasvim jasno koje su to „pogodnosti“ kao ni opravдавaju li višu školarinu. Stručno povjerenstvo stoga preporučuje uvođenje transparentnijih kriterija za utvrđivanje školarina. Dodatna je preporuka da se veći dio školarina odvoji za osiguravanje radnog prostora za doktorande, a sredstva bi se trebala ulagati i u suvremenu infrastrukturu i odgovarajuće resurse za doktorande (podkriterij 2.10.). Stručno povjerenstvo je utvrdilo kako Fakultet trenutno upisuje sve kandidate koji zadovoljavaju minimalne uvjete. Stoga bi se Fakultet trebao više potruditi da poboljša kvalitetu svojih pristupnika. Također, više bi se napora trebalo uložiti u privlačenje međunarodnih studenata (podkriterij 3.6. i 3.5.).

Osim navedenog, stručno povjerenstvo je utvrdilo kako program ima značajnu nastavnu komponentu koja je u skladu sa studijima u regiji, ali nije uobičajena za

međunarodne programe. U cjelini program je znanstveno orijentiran i ptiče samostalan znanstveni rad doktoranada. Međutim, prema međunarodnim standardima postoji bojazan da rad na disertaciji počinje tek na drugoj godini studija, odnosno da tri godine samostalnoga znanstvenog rada nisu sasvim evidentne. Fakultet bi trebao razmisliti o ranijem početku izvođenja samostalnoga znanstvenog rada. To bi se moglo postići promjenom trajanja studija ili zahtjevom da doktorandi moraju imati temu disertacije na početku studija. To bi zahtjevalo preispitivanje upisnih kriterija tako da prijedlog istraživanja postane dio postupka izbora kandidata. Fakultet bi također trebao razmisliti o smanjivanju broja ECTS bodova koje treba steći za nastavnu komponentu studija ili sadržati isti broj ECTS bodova, ali omogućiti njegovo stjecanje polaganjem manjeg broja kolegija. Tada bi ponuđeni kolegiji mogli biti na višoj razini, prikladnoj za razinu 8.2. HKO-a i više orijentirani za pripremu za samostalan znanstveni rad (podkriterij 4.1., 4.2.).

Također, stručno povjerenstvo smatra kako bi Fakultet trebao poticati korištenje engleskog jezika u pisanju disertacija i osigurati iste mogućnosti za sve doktorande po pitanju međunarodne vidljivosti. Fakultet bi trebao unaprijediti mogućnosti (uključujući i finansijske) za međunarodne aktivnosti doktoranda koji sami financiraju svoj studij (podkriterij 4.6. i 4.7.) te povećati sudjelovanje međunarodnih nastavnih djelatnika na studiju kao i razviti međunarodne znanstvene mreže i suradnje (podkriterij 4.7.).

Ostale preporuke za poboljšanje koje su sadržane u izvješću stručnog povjerenstva predstavljaju sastavni dio ove akreditacijske preporuke.

6. Preporuka stručnog povjerenstva Akreditacijskom savjetu

Na temelju obavljenog postupka reakreditacije poslijediplomskog sveučilišnog studija, stručno povjerenstvo je u izvješću preporučilo Akreditacijskom savjetu da doneše mišljenje kojim se Agenciji preporuča izdavanje akreditacijske preporuke kojom ministru nadležnom za znanost i visoko obrazovanje preporuča **izdavanje pisma očekivanja s rokom uklanjanja nedostataka do 2 godine** za dio djelatnosti Fakulteta koje se odnosi na izvođenje studijskog programa poslijediplomskog sveučilišnog studija *Menadžment održivog razvoja* na Fakultetu za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci.

Naime, stručno povjerenstvo u izvješću donosi procjenu zadovoljava li visoko učilište na studijskom programu propisane kvantitativne zakonske i podzakonske uvjete (točka 2. ove Akreditacijske preporuke), zadovoljava li visoko učilište dodatne/preporučene uvjete Akreditacijskog savjeta (točka 3. ove Akreditacijske preporuke) te ima li pozitivnu, odnosno zadovoljavajuću ocjenu kvalitete prema podkriterijima utvrđenim dokumentom „Načela i kriteriji reakreditacije poslijediplomskih sveučilišnih studija u Republici Hrvatskoj“ (točka 4. ove Akreditacijske preporuke). Navedene podkriterije koji su sadržani u dokumentu „Načela i kriteriji reakreditacije poslijediplomskih sveučilišnih studija u Republici Hrvatskoj“ moguće je procijeniti samo opisnom ocjenom kako je i predviđeno navedenim dokumentom, uz obrazloženje stručnog povjerenstva i njihove preporuke za poboljšanje.

Ključnu ulogu pritom ima ispunjenost uvjeta i kriterija iz ocjene kvalitete koji direktno koreliraju sa zakonski propisanim uvjetima. To znači da, osim uvjeta iz točke 2. i točke 3. ove Akreditacijske preporuke, stručno povjerenstvo pri donošenju preporuke poseban naglasak stavlja na sljedeće podkriterije jer su usko vezani uz uvjete propisane Zakonima i Pravilnicima:

1. podkriterijima od 4.1. do 4.7. ocjenjuje se prikladnost predviđenih i postignutih ishoda učenja te usporedivost s kvalitetnim srodnim akreditiranim programima u Republici Hrvatskoj i Europskoj uniji te su oni usko vezani za uvjet iz članka 22. stavka 9. Zakona te članka 13. i članka 18. Pravilnika o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učilišta („Narodne novine“, broj 24/10).

Vezano za navedene podkriterije, stručno povjerenstvo je podkriterije **4.1., 4.2. i 4.6.** ocijenilo ocjenom kvalitete poboljšanja potrebna, dok je ostale podkriterije ocijenilo ocjenom kvalitete visoka razina kvalitete. Razlozi i potrebna objašnjenja vezana za donesenu ocjenu kvalitete u tim podkriterijima sadržana su u izvješću stručnog povjerenstva, kao i preporuke stručnog povjerenstva za poboljšanje.

2. podkriterijima 4.1., 3.5. i 3.8. ocjenjuje se vertikalna mobilnost u nacionalnom i međunarodnom prostoru visokog obrazovanja te su oni usko vezani za uvjet iz članka 22. stavka 9. Zakona te članka 13. i članka 18. Pravilnika o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učilišta („Narodne novine“, broj 24/10).

Vezano za navedene podkriterije, stručno povjerenstvo je podkriterije **4.1. i 3.5.** ocijenilo ocjenom kvalitete poboljšanja potrebna, dok je podkriterij **3.8.** ocijenilo ocjenom kvalitete visoka razina kvalitete. Razlozi i potrebna objašnjenja vezana za donesenu ocjenu kvalitete u tim podkriterijima sadržana su u izvješću stručnog povjerenstva, kao i preporuke stručnog povjerenstva za poboljšanje.

3. podkriterijima 2.1. i 3.2. ocjenjuje se zapošljivost te su oni usko vezani za uvjet iz članka 18. Pravilnika o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učilišta („Narodne novine“, broj 24/10).

Vezano za navedene podkriterije, stručno povjerenstvo je oba podkriterija ocijenilo ocjenom kvalitete visoka razina kvalitete. Razlozi i potrebna objašnjenja vezana za donesenu ocjenu kvalitete u tim podkriterijima sadržana su u izvješću stručnog povjerenstva, kao i preporuke stručnog povjerenstva za poboljšanje.

4. podkriterijima 1.2. i 1.3. ocjenjuje se pokrivenost vlastitim znanstveno-nastavnim kadrom te su oni usko vezani za uvjet iz članka 6. Pravilnika o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učilišta („Narodne novine“, broj 24/10).

Vezano za navedene podkriterije, stručno povjerenstvo je oba podkriterija ocijenilo ocjenom kvalitete poboljšanja potrebna. Razlozi i potrebna objašnjenja vezana za donesenu ocjenu kvalitete u tim podkriterijima sadržana su u izvješću stručnog povjerenstva, kao i preporuke stručnog povjerenstva za poboljšanje.

5. podkriterijima 1.6., 3.3. i 3.10. ocjenjuje se osiguravanje odgovarajućeg prostora i opreme te drugih potrebnih sredstava za izvođenje studijskog programa te su oni usko vezani za uvjet iz članka 22. stavka 9. Zakona te članka 5., 6., 13. i 18. Pravilnika o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učilišta („Narodne novine“, broj 24/10).

Vezano za navedene podkriterije, stručno povjerenstvo je sva tri podkriterija ocijenilo ocjenom kvalitete poboljšanja potrebna. Razlozi i potrebna objašnjenja vezana za donesenu ocjenu kvalitete u tim podkriterijima sadržana su u izvješću stručnog povjerenstva, kao i preporuke stručnog povjerenstva za poboljšanje.

Nastavno na sve prethodno navedeno, stručno povjerenstvo je i donijelo navedenu preporuku jer je, u određenim podkriterijima, potrebno dodatno unaprijediti kvalitetu izvođenja studijskog programa poslijediplomskog sveučilišnog studija *Menadžment održivog razvoja* na Fakultetu za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci, a koje stručno povjerenstvo smatra ključnim za kvalitetno izvođenje predmetnog studijskog programa razine 8.2. HKO-a.

7. Zaključak

Uzimajući u obzir sve prethodno navedeno, Akreditacijski savjet je mišljenja da bi se izdavanjem pisma očekivanja s rokom uklanjanja nedostataka od 2 godine za dio djelatnosti Fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci koji se odnosi na izvođenje studijskog programa poslijediplomskog sveučilišnog studija *Menadžment održivog razvoja* na Fakultetu za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci, visokom učilištu omogućilo da ispuni kvantitativan uvjet, dodatne/preporučene uvjete Akreditacijskog savjeta te da provede preporuke za poboljšanje naznačene u izvješću stručnog povjerenstva, posebno u onim podkriterijima koje je stručno povjerenstvo ocijenilo ocjenom poboljšanja potrebna.

Stoga, temeljem članka 22. stavka 3. Zakona o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju („Narodne novine“, broj 45/09) te uz prethodno mišljenje Akreditacijskog savjeta, doneseno na 91. sjednici, održanoj dana 19. prosinca 2017. godine, Agencija za znanost i visoko obrazovanje preporuča ministru nadležnom za znanost i visoko obrazovanje:

1. Izdavanje pisma očekivanja s rokom uklanjanja nedostataka od dvije godine za dio djelatnosti Fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci koji se odnosi na izvođenje studijskog programa poslijediplomskog sveučilišnog studija *Menadžment održivog razvoja* na Fakultetu za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci.

Ukoliko visoko učilište ispuni tražene uvjete za dio djelatnosti prije isteka pisma očekivanja, preporuča se, po dostavi dokaza, razmotriti izdavanje potvrde o ispunjavanju uvjeta za obavljanje tog dijela djelatnosti.

ZAGREB
prof. dr. sc. Jasmina Havranek

Dostaviti:

1. Ministarstvo znanosti i obrazovanja,
n/p ministrici, prof. dr. sc. Blaženka Divjak, Donje Svetice 38, Zagreb,
2. Ministarstvo znanosti i obrazovanja,
Uprava za visoko obrazovanje, Donje Svetice 38, Zagreb,
3. Ministarstvo znanosti i obrazovanja,

- Uprava za znanost i tehnologiju, Donje Svetice 38, Zagreb,
4. Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci,
n/p dekanice, prof. dr. sc. Dora Smolčić Jurdana, Naselje Ika, Primorska 42,
Opatija,
5. Sveučilište u Rijeci,
n/p rektorice, prof. dr. sc. Snježana Prijić-Samaržija, Trg braće Mažuranića 10,
Rijeka,
6. Pismohrana, ovdje.